

Warszawa, dnia 4 lutego 2019 r.

Poz. 140

**UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 24 stycznia 2019 r.

w 100. rocznicę śmierci Andrzeja Małkowskiego i 40. rocznicę śmierci Olgi Drahonowskiej-Małkowskiej

W dniu 15 stycznia 2019 roku mija 100. rocznica śmierci Andrzeja Małkowskiego i 40. rocznica śmierci Olgi Drahonowskiej-Małkowskiej – wybitnych twórców polskiego harcerstwa.

Andrzej Małkowski jest legendarnym twórcą harcerstwa, które powstało z połączenia założeń skautingu i polskich idei niepodległościowych. W 1909 roku otrzymał zadanie przetłumaczenia podręcznika skautowego napisanego przez Roberta Baden-Powell'a „Scouting for Boys”. Jednocześnie Andrzej Małkowski położył podwaliny istotnego wzbogacenia skautingu – służba Bogu, Polsce i bliźnim stała się najważniejszą osią ideową harcerstwa.

W maju 1911 roku powstają pierwsze drużyny harcerskie. Andrzej Małkowski wchodzi w skład pierwszej Komendy Skautowej. Od jesieni tego roku Małkowski wydaje „Skauta”, zyskującego niezwykłą poczytność. Inicjuje powstanie wielu drużyn i środowisk harcerskich. W 1913 roku organizuje wyjazd polskiej grupy na III Wszechbrytyjski Zlot Skautowy do Birmingham, gdzie otrzymuje od Baden-Powell'a medal „Za Zasługi”. Tego samego roku bierze ślub z Olgą Drahonowską i przenoszą się do Zakopanego. Tworzą tam silny ośrodek harcerski.

Po wybuchu I wojny światowej wstępuje do Legionów Polskich. Po próbie utworzenia Rzeczypospolitej Podhalańskiej musi opuścić Zakopane i udaje się do Anglii, a potem do Stanów Zjednoczonych. Tam zakłada drużyny skautowe wśród Polonii. W grudniu 1916 roku wstępuje do wojska w Kanadzie. W listopadzie 1918 roku zostaje przeniesiony do armii generała Józefa Hallera. Wysłany w misji wojskowej do polskich oddziałów w Odessie do generała Lucjana Żeligowskiego ginie w nocy z 15 na 16 stycznia 1919 roku. Statek „Chaouia”, którym płynął, wpadł na minę i zatonął w pobliżu Cieśniny Messyńskiej.

Olga Drahonowska była drużynową III Lwowskiej Drużyny Skautek im. Emilii Plater, jednej z trzech pierwszych drużyn powstałych w maju 1911 roku. Po wojennej tułaczce przez Kanadę, Francję, Szwajcarię i Anglię wraz z synem Lutykiem wraca do Polski w 1921 roku. W Polsce oddaje się działalności harcerskiej.

W 1924 roku jest komendantką Zlotu Harcerzek w Świdrze pod Warszawą, a następnie polskiej delegacji na III Światową Konferencję Skautek w Anglii. W 1925 roku zakłada Szkołę Pracy Instruktorskiej i Pracy Harcerskiej w Sromowcach Wyżnych. W 1927 roku jako jedna z niewielu otrzymuje godność Harcmistrzynie Rzeczypospolitej. W 1932 roku prowadzi VII Światową Konferencję Skautek na Buczu w Górkach Wielkich i tam zostaje jednomyślnie wybrana do Komitetu Światowego Skautek. Jest także skautową delegatką w Komitecie Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą w Lidze Narodów.

Na początku II wojny światowej opuszcza Polskę i udaje się do Wielkiej Brytanii. Tam zakłada Dom Dziecka Polskiego. W 1942 roku powołana do władz ZHP, zostaje przewodniczącą Komitetu Naczelnego ZHP na czas wojny. W 1961 roku wraca do Polski i osiada na stałe w Zakopanem. Umiera 15 stycznia 1979 roku.

W czasach PRL postaci Andrzeja i Olgi Małkowskich były zakazane i wykreślone z przestrzeni publicznej. Zakazywano wszelkich upamiętnień i nadawania ich imion drużynom. Osiągnięciem i radością stawało się każde przemycenie powstania tablicy pamiątkowej lub druk ulotki czy broszury. W 1968 roku kardynał Karol Wojtyła po raz pierwszy odprawił uroczystą mszę świętą w kościele Świętej Anny w Krakowie w rocznicę śmierci Andrzeja Małkowskiego i stało się to tradycją trwającą do dziś. Olga po powrocie do Polski żyła w zapomnieniu w Zakopanem, a kiedy zmarła, władze nie pozwoliły na pogrzeb na Cmentarzu Zasłużonych w Zakopanem. Dopiero w roku 1980 po powstaniu „Solidarności” powstały

Kręgi Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego, przywracając do publicznej pamięci postać założyciela harcerstwa. We wrześniu 1981 roku przeniesiono Olgę do głównej alei Nowego Cmentarza w Zakopanem i zezwolono na wzniesienie pomnika. Stan wojenny zdelegalizował Kręgi Małkowskiego. Pozostała harcerska konspiracja, nawiązująca do wysiłków niepodległościowych Andrzeja i Olgi. Nadanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 11 listopada 2018 roku Orderów Orła Białego Andrzejowi i Oldze Małkowskim przywraca w pełni Ich wspaniałe postaci młodemu pokoleniu i całemu społeczeństwu.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej pragnie uczcić pamięć Andrzeja i Olgi Małkowskich, dwojga wybitnych twórców polskiego harcerstwa. Senat czyni to pełen uznania dla działalności polskiego harcerstwa, dla jego wartości wychowawczych, które od ponad stu lat kształtują osobowości i postawy kolejnych pokoleń polskiej młodzieży w duchu służby i braterstwa. Harcerki i harcerze w najtrudniejszych chwilach historii naszej Ojczyzny wielokrotnie zdali egzamin z patriotyzmu i postaw obywatelskich.

Chcemy, aby kolejne pokolenia polskich harcerek i harcerzy kontynuowały dzieło założycieli harcerstwa w duchu służby Bogu, Polsce i bliźnim, a cała młodzież kierowała się patriotyzmem i służbą drugiemu człowiekowi. Zadanie to jest wciąż bardzo aktualne i wciąż bardzo trudne. Pomocą w wyzwalaniu pozytywnych emocji i energii dla podejmowania wyzwań są nasi wspaniali poprzednicy – bezinteresowni, pracowici, oddani potrzebującym i Narodowi, nowocześni i wierni najwyższym wartościom.

Mamy nadzieję, że przez wiele kolejnych lat harcerstwo będzie ważnym punktem odniesienia dla młodych w podejmowaniu życiowych decyzji, wyzwaniem i polem służby dla naszego Narodu i Państwa.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *S. Karczewski*